

شورای عالی پژوهش و برنامه‌ریزی

دستور العمل

تنوع بخشی طرح‌های مشارکت‌های مردمی
و برگزاری مناسبت‌ها

دیرخانه - شهریور ماه ۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسنامه

عنوان نشریه :	دستورالعمل تنوع بخشی طرح‌های مشارکت‌های مردمی و برگزاری مناسبت‌ها
سند بالادستی :	آیین‌نامه‌ی جامع فرهنگ سازی و توسعه‌ی مشارکت‌های مردمی
کد سند آیین‌نامه :	(۶۰۰۸)
کد سند دستورالعمل :	(۷۰۸۰۱۰۳)
مدیر تولید :	محسن سنائی سامانی
کارشناس مسؤول :	فریدون قاسمی
کارشناسان :	میثم نوروزیان، عیسی قربانی، داود کیوان، سیدابراهیم موسوی (خودکفایی)، سید ابراهیم موسوی (بازرسی)، جواد عالم‌چهره، ناصر پایانی فر
شورای تخصصی ذی‌ربط:	توسعه‌ی ارتباطات و تبلیغات
تاریخ انتشار:	شهریور ماه ۱۳۹۱
شماره نشریه :	۴۲ - ۵۱۲۰۲۰
تعداد صفحه :	۱۰
شمارگان :	۴۰۰
آدرس :	تهران - بزرگراه ارتش - سوهانک - مجتمع اداری فرهنگی ولایت - شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی کمیته‌ی امداد امام خمینی ^(ره)
صندوق پستی :	۷۴۷۳ - ۱۹۳۹۵
تلفن :	مستقیم: ۰۲۱ - ۲۳۹۰۳۰۳۹ - ۰۲۱ تلفکس: ۰۲۱ - ۲۲۴۸۱۵۴۹
پست الکترونیک :	www.emdad.ir Scrp@emdad.ir

فهرست مندرجات

عنوان	شماره صفحه
مقدمه	۱
ماده ۱ - مبانی قانونی و حقوقی	۱
ماده ۲ - تعاریف و اصطلاحات	۲
ماده ۳ - اهداف	۳
ماده ۴ - دامنه ی کاربرد (گستره ی فراگیری)	۴
ماده ۵ - مسؤلیت ها	۴
ماده ۶ - ویژگی های طرح های مشارکت های مردمی	۴
ماده ۷ - مجوز شرعی	۵
ماده ۸ - حفظ مالکیت معنوی طرح	۵
ماده ۹ - فرآیند بازنگری، سامان دهی و ثبت طرح های جاری مشارکت های مردمی	۵
ماده ۱۰ - فرآیند بررسی طرح های جدید مشارکت های مردمی	۷
ماده ۱۱ - پایش و ارزیابی	۹
ماده ۱۲ - منابع و تجهیزات مورد نیاز	۹
ماده ۱۳ - ارتباطات و تعاملات	۱۰
ماده ۱۴ - انطباق با نرم افزار	۱۰

مقدمه

با توجه به اینکه یکی از وظایف کمیته امداد امام خمینی (ره) توسعه و سامان‌دهی کمک‌های خیرین و نیکوکاران است لذا ایجاد و توسعه‌ی طرح‌های مختلف جدید مشارکت‌های مردمی با توجه به طیف متنوع و گسترش جامعه‌ی هدف و خیرین، همواره مورد تأکید بوده است. براین اساس تنوع بخشی به طرح‌های مشارکت‌های مردمی و مدیریت بر حسن اجرای آنها در قالب ایجاد طرح نو، توسعه، بازنگری، نظارت بر حسن اجراء یا حذف طرح‌ها، ضرورت تدوین این دستورالعمل بوده است.

ماده‌ی ۱- مبانی قانونی و حقوقی

الف) بندهای "ی" و "و" ک" ماده‌ی (۶) اساسنامه‌ی کمیته‌ی امداد امام خمینی (ره).

ب) بندهای ۳ و ۵ سند چشم‌انداز بیست ساله‌ی امداد.

ج) فصل هشتم برنامه‌ی راهبردی پنج ساله‌ی پنجم امداد امام (ره).

د) آیین‌نامه‌ی جامع فرهنگ‌سازی و توسعه‌ی مشارکت‌های مردمی.

ماده ۲- تعاریف و اصطلاحات

۱- **تنوع بخشی:** ایجاد و توسعه ی طرح های گوناگون جهت جذب مشارکت های مردمی برای جوامع هدف در سطوح مختلف براساس مبانی اسلامی و باورهای دینی، مذهبی و سنت های حسنه ی رایج منطقه یی و فرهنگ نوع دوستی.

۲- **طرح های مبتنی بر ارزش های فرهنگی:** طرح هایی که مبتنی بر باورها، هنرها، عرف، اخلاقیات و عادات یک منطقه باشد. هر منطقه از هر کشوری می تواند فرهنگی متفاوت با دیگر مناطق آن کشور داشته باشد.

۳- **طرح های مبتنی بر ارزش های نوع دوستی:** طرح هایی که براساس خواسته ها و نیازهای فطری و مردمی که در نهاد هوانسانی قرار داشته و به صورت طبیعی تبلور پیدا می کند به گونه یی که بادیدن موضوع و یا منظره یی غم انگیز جهت کمک رسانی بسیج می شود.

۴- **طرح های مبتنی بر آموزه های دینی:** طرح هایی که براساس باورهای اعتقادی و دینی معتبر دانسته می شوند.

۵- **طرح های تخصصی و علمی:** طرح هایی است که پس از گذشت زمان، افراد توانسته اند با توجه به تجارب کسب شده به تخصص های برسند که بدون انفاق مالی حاضرند آنچه که از پیشینیان در رشته های مختلف علمی یاد گرفته اند خالصانه در اختیار نیازمندان قرار دهند (زکات علم) ۶- **شناسنامه ی طرح:** شناسنامه ی هر طرح حاوی مجموعه اطلاعاتی می باشد که مخاطبین با مطالعه آن به صورت کلی باماهیت طرح آشنا می شوند.

۷- **استاندارد سازی طرح ها:** سامان دهی و انسجام بخشی طرح ها و در نظر گرفتن شرایطی خاص که باضوابط، قواعد، قوانین و اسناد بالادستی امداد هم سو باشند.

- ۸- طرح های بومی: طرح های که هماهنگ و هم سو با سنت های مردمی و محلی اجراء می گردد.
- ۹- طرح های منطقه‌یی: طرح های محدود و مشخصی است که متناسب با فرهنگ و شرایط جغرافیایی یک منطقه‌ی ویژه، عملیاتی می گردد.
- ۱۰- طرح های ملی: طرح های که مورد علاقه و پذیرش همه‌ی مردم ایران اسلامی بوده و در جهت همبستگی مردمی اجراء می شود.
- ۱۱- طرح های مناسبتی: آن دسته از طرح هایی می باشند که صرفاً در یک مقطع از زمان و در مناسبتی خاص عملیاتی می شود.
- ۱۲- طرح های بین المللی: آن دسته از طرح هایی که وابسته به احساسات درونی و بشردوستانه‌ی ملل جهان در قبال یکدیگر عملیاتی می شود.
- ۱۳- طرح های توسعه‌ی مشارکت های مردمی: سلسه برنامه‌های عملیاتی هدف دار و مشخص به منظور ترویج سنت های حسنه و جذب کمک های مردمی گفته می شود.

ماده‌ی ۳- اهداف:

- ۱- سامان دهی و ایجاد انسجام در طرح های مشارکت های مردمی و بروز رسانی، استاندارد سازی و شناسنامه دار نمودن طرح های مشارکت های مردمی.
- ۲- اشاعه، احیا، تقویت فرهنگ انفاق، احسان و نیکو کاری و نشر سنت های حسنه‌ی اسلامی.
- ۳- تنوع بخشی طرح های توسعه‌ی مشارکت های مردمی در راستای ارتقای سطح درآمدهای مردمی با تأکید بر فنآوری های نوین.
- ۴- گسترش تعاملات امداد با جامعه و ایجاد همبستگی و مشارکت های اجتماعی.
- ۵- تدوین طرح های نو مبتنی بر ارزش های اسلامی و ایرانی در راستای جذب مشارکت های مردمی.

ماده ۴- دامنه ی کاربرد (گستره ی فراگیری) :

الف) قلمرو سازمانی : ستاد مرکزی، ادارات کل استان، مدیریت شهرستان، ادارات (شاخه) واحدها و مؤسسات وابسته ، شبکه ی ارتباطی و حمایتی مردمی (امداد محله) و دفاتر نمایندگی امداد در خارج از کشور.

ب) قلمرو موضوعی : کلیه ی طرح های توسعه ی مشارکت های مردمی (ملی ، مناسب ها ، بومی و منطقه یی، بین المللی و طرح های نو)

ماده ۵- مسؤولیت ها

الف) برنامه ریزی و هماهنگی

مسؤولیت برنامه ریزی و هماهنگی در ستاد مرکزی برعهده ی معاونت توسعه ی مشارکت های مردمی و در ادارات کل استان ها برعهده ی معاونت توسعه ی مشارکت های مردمی استان می باشد.

ب) امور اجرایی

مسؤولیت اجرای این دستورالعمل در سطح کلان برعهده ی اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی مشارکت ها و در استان ها برعهده ی معاونت توسعه ی مشارکت های مردمی استان می باشد.

ج) امور نظارتی

- ۱- نظارت تخصصی: توسط معاونت توسعه ی مشارکت های مردمی صورت می گیرد.
- ۲- نظارت برنامه یی: توسط مرکز برنامه ریزی و فناوری اطلاعات صورت می گیرد.
- ۳- نظارت عمومی: با دفتر نظارت و رسیدگی به شکایات می باشد.

ماده ۶- ویژگی های طرح های مشارکت های مردمی

- ۱- مبتنی بر ارزش های اسلامی باشد.
- ۲- مبتنی بر فرهنگ نوع دوستی باشد.
- ۳- جوانب و ملاحظات قانونی و حقوقی در نظر گرفته شود.

۴- جوانب و ملاحظات شرعی و عرفی طرح و نحوه‌ی مصرف درآمدهای حاصله در نظر گرفته شود.

۵- حیطه‌ی جغرافیایی طرح در مقیاس‌های مختلف مشخص گردد.

۶- ویژگی‌های منطقه‌ی طرح و تأثیر فرهنگی آن بررسی گردد.

۷- عدم مغایرت طرح با فرهنگ‌ها و سنت‌های بومی نقاط مختلف.

۸- طرح‌ها بایستی باعث نشاط عمومی، تهییج و تشویق عمومی گردد.

۹- انتخاب عناوین هوشمندانه، جذاب و جامع برای طرح‌ها.

ماده‌ی ۷- مجوز شرعی

حوزه‌ی توسعه‌ی مشارکت‌های مردمی موظف است نسبت به تعیین حدود و ثغور شرعی هر طرح از مراجع عظام تقلید یا نماینده‌ی محترم ولی فقیه در امداد اخذ مجوز نموده و در متن شناسنامه‌ی هر طرح درج نماید.

ماده‌ی ۸- حفظ مالکیت معنوی طرح

حوزه‌ی توسعه‌ی مشارکت‌های مردمی و معاونت حقوقی و امور مجلس موظفند نسبت به ثبت مالکیت معنوی طرح به منظور حفظ حقوق معنوی و مادی در مراجع ذی صلاح اقدام نموده و مجوز ثبت شده را در شناسنامه‌ی هر طرح درج نمایند.

ماده‌ی ۹- فرآیند بازنگری، سامان‌دهی و ثبت طرح‌های جاری مشارکت‌های مردمی

به منظور استاندارد سازی طرح‌های مشارکت‌های مردمی اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی مشارکت‌ها موظف است:

۱- مستندات مرتبط با طرح‌های جاری مشارکت‌های مردمی را اعم از طرح‌های بومی،

منطقه‌یی و ملی را مطابق فرم مربوطه از حوزه‌های ستادی و اجرایی جمع‌آوری نماید.

۲- طرح‌های جاری را به شکل زیر طبقه‌بندی نماید:

۱-۲) طرح های مبتنی بر ارزش های فرهنگی.

۲-۲) طرح های مبتنی بر آموزه های دینی.

۳-۲) طرح های مبتنی بر ارزش های نوع دوستی.

۴-۲) طرح های مبتنی بر کمک های تخصصی و علمی.

۳- استاندارد سازی طرح های جاری را صورت داده و نسبت به تدوین شناسنامه ی اولیه با

ذکر مندرجات ماده ی ۶ مراتب را جهت سیر مراحل بررسی و تصویب به دبیرخانه ی

شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی ارایه نماید.

۴- معاونت حقوقی و امور مجلس موظف است بعد از تصویب طرح با هماهنگی معاونت

توسعه ی مشارکت های مردمی نسبت به ثبت مالکیت معنوی طرح به منظور حفظ

حقوق معنوی و مادی در مراجع ذی صلاح اقدام نموده و مجوز ثبت شده را در

شناسنامه ی هر طرح درج نمایند.

۵- شناسنامه ی کلیه ی طرح های جاری مشارکت های مردمی را پس از تصویب شورای

عالی پژوهش و برنامه ریزی بر روی پورتال امداد امام (ره) درج نماید.

تبصره ی ۱: مرکز برنامه ریزی و فناوری اطلاعات موظف است امکانات مورد نیاز را بر

روی پورتال امداد طراحی نموده تا شناسنامه ی طرح های مشارکت های مردمی

جهت استفاده ی عموم و حوزه های ستادی و اجرایی بر روی آن درج گردد.

تبصره ی ۲: اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی مشارکت ها موظف است تمامی

امور مرتبط با بروز رسانی و ثبت شناسنامه ی کلیه ی طرح های مشارکت های

مردمی را انجام دهد.

ماده‌ی ۱۰- فرآیند بررسی طرح‌های جدید مشارکت‌های مردمی

۱- اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی مشارکت‌ها موظف است با همکاری مرکز برنامه ریزی و فناوری اطلاعات (دفتر تشکیلات و بهبود روش‌ها) فرم‌های مورد نیاز را جهت دریافت طرح‌های جدید مشارکت‌های مردمی پیشنهادی از سوی افراد حقیقی و حقوقی هم‌چنین حوزه‌های ستادی و اجرایی طراحی و در پورتال امداد امام (ره) تعیین نماید. تبصره‌ی ۱: اداره کل مذکور موظف است با توجه به ماده‌ی ۶ (ویژگی طرح‌های مشارکت مردمی) این دستورالعمل، چارچوب (پروپوزال) تفصیلی طرح‌های نو با محوریت ترویج سنت‌های حسنه‌ی الهی را طراحی و با هماهنگی مرکز برنامه ریزی و فناوری اطلاعات در پورتال درج نماید.

۲- اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی مشارکت‌ها موظف است کلیه پیشنهادهای مرتبط با طرح‌های جدید مشارکت‌های مردمی اعم از پیشنهادهایی که توسط حوزه‌ها ارائه گردیده و یا پیشنهادهای دریافتی از سامانه‌ی جامع نظام پیشنهادهای را با رعایت موارد ذیل مورد بررسی اولیه‌ی کارشناسی قرار داده و جهت سیر مراحل بررسی و تصویب به دبیرخانه‌ی شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی ارائه نماید.

۱-۲) طبقه بندی مطابق بند ۲ ماده‌ی ۹ این دستورالعمل.

۲-۲) تهیه‌ی شناسنامه‌ی اولیه .

۳-۲) ارسال به دبیرخانه‌ی شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی.

۳- کلیه‌ی حوزه‌های ستادی و اجرایی موظفند مشخصات طرح‌های جدید که به صورت آزمایشی و موقت اجراء گردیده، را در فرم‌های مندرج در پورتال امداد تکمیل نمایند.

تبصره ۲: طرح هایی که توسط سایر واحدهای اجرایی به صورت محدود اجراء

و نتایجی از آن به دست آمده نیز تابع طرح های جدید بوده و بایستی از فرآیند

جاری تبعیت نماید

۴- دبیرخانه ی شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی موظف است کلیه پیشنهادهای مرتبط با

طرح های جدید مشارکت های مردمی واصله از اداره کل انفاقات و صدقات و امور

اجرایی مشارکت ها را به شورای تخصصی توسعه ی ارتباطات و تبلیغات ارجاع نماید.

۵- پس از تأیید طرح های جدید مشارکت های مردمی توسط شورای تخصصی مذکور

مراتب جهت تصویب به شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی ارایه و پس از تصویب

این شورا مراتب توسط دبیرخانه ی شورای عالی به حوزه ی توسعه ی مشارکت های

مردمی ابلاغ می گردد.

۶- حوزه ی توسعه ی مشارکت های مردمی (اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی

مشارکت ها) موظف است پس از ابلاغ طرح های مصوب، نسبت به اجرای آزمایشی و

اعمال نظارت تخصصی، در دوره ی زمانی معین بازخورد گیری لازم را بر اساس

شاخص های ذیل به عمل آورده و گزارش لازمه را به شورای تخصصی توسعه ی

ارتباطات و تبلیغات ارایه نماید.

الف) تعداد متعاملین و همکاران جذب شده طرح طی زمان اجرای آزمایشی.

ب) میزان استقبال جامعه ی هدف تعریف شده در طرح آزمایشی.

ج) هزینه های اجرایی طرح شامل: تبلیغات، نیروی انسانی، تجهیزات و..

د) میزان درآمد (کمی و کیفی) یا سایر عواید طرح در مدت زمان اجرای آزمایشی.

۷- شورای تخصصی ذی ربط موظف است پس از دریافت گزارش نسبت به بررسی و

اظهار نظر در خصوص وضعیت اجرای آزمایشی طرح مصوب اقدام نموده و نظرات

خود را در قالب گزارش تحلیلی طرح به دبیرخانه‌ی شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی
ارایه نماید.

تبصره‌ی ۳: گزارش تحلیلی می‌بایست مطابق شاخص‌های بند ۶ همین ماده تهیه گردد.

۸- اداره کل انفاقات و صدقات و امور اجرایی مشارکت‌ها موظف است تمامی طرح‌های

ابلاغی را در پورتال و سامانه‌ی جامع مشارکت‌های مردمی ثبت و مستندسازی نماید.

۹- اجرای قطعی و فراگیر طرح‌های مصوب منوط به ارزیابی گزارش ارایه شده از اجرای

آزمایشی و تأیید طرح در شورای تخصصی توسعه‌ی ارتباطات و تبلیغات و تصویب آن

در شورای عالی پژوهش و برنامه ریزی می‌باشد.

۱۰- معاونت حقوقی و امور مجلس موظف است با هماهنگی حوزه‌ی توسعه‌ی

مشارکت‌های مردمی بعد از تصویب طرح و قبل از اجرای قطعی و فراگیر آن نسبت به

ثبت طرح به منظور حفظ حقوق معنوی و مادی در مراجع ذی صلاح اقدام نموده و

مجوز ثبت شده را در شناسنامه‌ی هر طرح درج نمایند.

ماده‌ی ۱۱ - پایش و ارزیابی

پایش و ارزیابی عملکرد مطابق شاخص‌های دستورالعمل ارزیابی عملکرد و سنجش

بهره‌وری انجام می‌شود.

ماده‌ی ۱۲ - منابع و تجهیزات مورد نیاز

الف) منابع مالی:

منابع مالی و اعتبارات مورد نیاز برای اجرای طرح‌های سنت‌های حسنه‌ی الهی و اسلامی شامل:

۱- درصد مجاز از محل درآمدهای حاصله.

۲- تخصیص اعتبار از منابع اختصاصی.

۳- مشارکت سایر سازمان‌ها، خیرین و ...

ب) نیروی انسانی مورد نیاز:

۱- نیروهای رسمی مطابق ساختار تشکیلاتی مصوب.

۲- نیروهای غیر رسمی مطابق دستورالعمل سامان‌دهی نیروهای غیر رسمی.

ج) تجهیزات :

به تناسب ماهیت طرح و ملزومات مورد نیاز مطابق طرح مشارکت از محل اعتبارات تخصیص یافته گروه های ردیف ۱ بند "الف" ماده ی ۱۲ تأمین می گردد.

ماده ی ۱۳- ارتباطات و تعاملات

الف) ارتباطات

- ۱- آیین نامه ی جامع فرهنگ سازی و توسعه ی مشارکت های مردمی (کد سند ۶۰۰۸).
- ۲- دستورالعمل نحوه ی جذب خدمات و کمک های مردمی، سازمان ها و مؤسسات (کد سند ۷۰۸۰۱۰۱).
- ۳- دستورالعمل نحوه ی پشتیبانی و تأمین تدارکات طرح های مشارکت مردمی.
- ۴- دستورالعمل اجرایی اطلاع رسانی و تبلیغات.
- ۵- دستورالعمل سامان دهی نیروهای غیر رسمی.

ب) تعاملات

تعاملات امداد در حوزه ی توسعه ی مشارکت های مردمی مرتبط با این دستورالعمل با وزارت خانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی ، آموزش و پرورش ، وزارت کشور، سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران ، مراکز دانشگاهی ، سازمان تبلیغات اسلامی ، حوزه ی علمیه ی قم و مراجع عظام تقلید می باشد.

ماده ی ۱۴- انطباق با نرم افزار

فرآیند اجرایی و فرم های مربوطه که متعاقباً توسط معاونت توسعه ی مشارکت های مردمی و با هماهنگی مرکز برنامه ریزی و فناوری اطلاعات ابلاغ می گردد تابع سامانه ی جامع مشارکت های مردمی بوده و مطابق رویه های پیش بینی شده در سامانه اقدام خواهد شد.

این دستورالعمل در ۱۴ ماده و ۵ تبصره تنظیم گردیده و در تاریخ ۱۳۹۱/۶/۳۰ به تأیید سرپرست امداد امام^(ره) رسیده و کلیه ی ضوابط و مقررات قبلی مرتبط با این دستورالعمل کأن لم یکن تلقی گردیده و از تاریخ ابلاغ ، لازم الاجراء می باشد.

سند سیاست های کلی نظام اداری کشور

(ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری)

زمینه سازی برای جذب و استفاده از ظرفیت های مردمی در نظام اداری

(بند ۱۹)

خدمات رسانی برتر، نوین و کیفی به منظور ارتقای سطح رضایت مندی و اعتماد مردم.

(بند ۱۷)